Published on *Institute for War and Peace Reporting* (https://iwpr.net)

د میدان وردک ولایت نجونې له زده کړې بې برخې دي

Author: Sabawoon

ځایي خلک شکایت کوي چې لږو سرچینو او کمزوري امنیت نجونې د زده کړې له ډګره ایستلي دي.

د افغانستان په مرکزي برخه کې د میدان وردک ولایت اوسیدونکو نجونو ته د سمې زده کړې په چمتو کولو کې د پاتې راتګ له امله پرحکومت نیوکه کړې.

ځایي مشرانو دعوه کړې چې په ټول ولایت کې د نجونو د زده کړې مخه ډب شوې ده. یو شمېر ولسوالۍ نه دي توانیدلي چې آن یو ښوونځي د نجونو پر مخ پرانیزي.

د میدان وردک د ولایتي شورا مرستیالې، نفیسې سیلۍ وردک وویل، روان امنیتي حالت نوموړې ستونزه لا پسې پراخه کړې.

هغې وویل: «د طالبانو د پرله پسې ګواښ له امله په ځینو سیمو کې د نجونو ښوونځي تړلي دي، خو په ځینو ځایونو کې تر دیارلس کلنۍ پورې نجونې کولای شي ښوونځیو ته لاړې شي.»

د نوموړې له دې خبرو سره ځایي مدني فعال، عبد القیوم راستمن موافق و، ویل یې: «جلا ښوونځي نشته چې ښوونکې یې یوازې ښځینه وي. ډېری کورنۍ نه غواړي خپلې لوڼې هغه ښوونځیو ته ولیږي چې نارینه ښوونکي پکې تدریس کوي.»

د شاوخوا یوملیون نفوس په لرلو د میدان وردک ولایت د پلازمینې، کابل ته لویدیځ ته ۳۵ کیلو متره وړاندې پروت دی.

د چارواکو په وینا په دغه سیمه کې ٤۸۲ ښوونیز مرکزونه او د ښوونکو د روزنې موسسې موجودې دي. تر نیمایي زیات، یعنې ۲۵۷ یې ودانۍ نه لري او تدریس په ازادې هوا کې صورت نیسي.

د هغوی د اټکل له مخې په دغه ولایت کې ۱۷٦ زره زده کوونکي په لوست بوخت دي. د دغه شمېر څه دپاسه څلورمه برخه یې نجونې دي.

د هغوی د شمېرو له مخې د شاوخوا ۳۵۰ ښځینه ښوونکو په ګډون څه دپاسه ٤۸۰۰ ښوونکي د دغه ولایت په نهو ولسوالیو کې په تدریس بوخت دي.

راستمن آی ډبلیو پي آر ته وویل، د هزاره مېشته بهسودو د لومړۍ برخې له ولسوالۍ او د بهسودو له مرکز پرته د دغه ولایت زیاتره ښوونځي د طالبانو له خوا ځارل کیږي.

هغه وویل، مخالفان زیات شمېر ښوونځي ځاري او په ځینو ځایونو کې یې حرفوي نصاب بند کړی او د فرهنګ او حرفې د مضمونونو پر ځای یې دیني مضامین ځای پر ځای کړي دي.

نوموړي وویل، هغه په دې اند دی چې په دغه ولایت کې د ښوونځي د عمر پنځوس سلنه نجونې د طالبانو د کنترول او د ښځینه ښوونکو د نشتوالي له امله له هر راز ښوونې او روزنې څخه بې برخې دي.

نوموړي په دوام وویل، هغه ولسوالۍ چې د مخالفانو تر کنترول لاندې دي نجونې یوازې تر شپږم ټولګي پورې د زد کړو اجازه لري. هغه نجونې چې تر دیارلس کلنۍ وروسته د زده کړو لېواله وي، یوازې هغه مهال کولای زده کړې ته دوام ورکړي چې بلوغ ته نه وي رسیدلې او په فزیکي لحاظ کوچنۍ معلومې شي.

د میدان وردک ولایت د والي ویاند عبد الرحمان منګل وویل، د دغه ولایت ټولې ولسوالۍ ژمنې دي چې د زده کړې کچه ښه او لوړه کړي.

هغه ومنله چې د نجونو زده کوونکو شمېر ټیټ دی، خو ویې ویل، د هغو هلکانو په شمېر کې «مثبت بدلونونه» رامنځته شوي چې د لوړو زده کړو لپاره پوهنتون ته ځي.

د میدان ښار د ولسوالۍ په مرکزي برخه کې د اول بابا د لیسې ښوونکي، زینت الله واحدیار وویل، اسانتیاوې مخ په ښه کېدو روانې دي. نوموړي وویل، د ښوونکو د روزنې موسسې مخ په ډېرېدو دي او په ښوونځیو کې کمپوټرونه، د ساینس لابراتوارونه او همدارنګه کتابتونونه فعال شوي دي.

د سید آباد د ولسوالۍ د شیخ آباد د لېسې ښوونکي، سلیمان خان په ورته ډول وویل، تعلیمي معیارونه او امنیت مخ په ښه کېدو دی.

هغه وویل: «د میدان وردک د ولایت اوسیدونکي له زده کړې سره خاصه مینه لري، څکه هلته کرونده لږه ده او که چېرته میندې او پلرونه وغواړي د خپل اولاد راتلونکې روښانه کړي، نو زده کړو ته یې مخ اړوي.»

د ولایتي شورا غړي، شریف الله هوتک په ټینګار وویل، د زده کړو د ښه کېدو لازمي شرط د امنیت ټینګیدل دي.

نوموړي یادونه وکړه، په لرې پرتو سیمو کې د جنګ جګړې دوام ښوونځیو ته د ماشومانو د تګ په لار کې لوی خنډ دی.

هغه وویل: «ټولې خواوې: کروندګر، د کلیو مشران، کورنۍ او دولتي ځواکونه ... ټول باید له دغه بهیر څخه ملاتړ وکړي.»

د چک د ولسوالۍ اوسیدونکي، ٤۳ کلن محمد شریف وویل، په داسې حال کې چې په سیمه کې د نجونو لپاره یوازې د ګوتو په شمېر ښوونځي موجود دي، د هلکانو د زده کړې په وړاندې هم ستونزې شته.

نوموړي يوې ځانګړې ستونزې ته ګوته ونيوه او هغه دا چې که ښوونکي خپل زده کوونکي د لوست پر ځای کورونو ته استوي، نو کېدای شي هغه ته تر دې بله مهمه موضوع په مخې کې پرته وي.

هغه وويل: «زما يو زوی چې د چک د ولسوالۍ د عمر فاروق په ليسه کې لوست لولي، دوې پلا په اوونۍ کې د لوست پر مهال کورته راځي. هغه وايي، ښوونکي ورته وايي تاسې کورونو ته لاړ شئ، ځکه زه بل کار لرم.»

Location: Afghanistan
Topic: Education
Women's rights
Focus: Afghanistan: Supporting Investigative Reporting & Civil Society

---

Source URL: https://iwpr.net/ps/global-voices/%D8%AF-%D9%85%D9%8A%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D9%88%D8%B1%D8%AF%DA%A9-%D9%88%D9%84%D8%A7%D9%8A%D8%AA-%D9%86%D8%AC%D9%88%D9%86%DB%90-%D9%84%D9%87-%D8%B2%D8%AF%D9%87-%DA%A9%DA%93%DB%90-%D8%A8%DB%90-%D8%A8%D8%B1%D8%AE%DB%90-%D8%AF%D9%8A